

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 31. An & quinam obligentur ad denunciandum judicialiter citra præcentum Judicis vel Superioris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

quòd denunciandus aut denunciatus veniat in dictam notitiam, & exinde denunciatus passurus sit quaecumque incommodum, utpote posthabendum bono denunciati vel bono communi. Unde jam etiam prudens superior, nulla urgente causa contrarium, poterit facta jam sibi denunciazione supersedere correctione, eam differendo in tempus opportunius, Laym. *ibid.*

Quest. 29. Qualiter charitativè denunciatus in denunciando procedere debeat.

R Esp. præter dicta q. 23. de præmittendis denunciationi charitativè, monitio secreta delinquentis ante omnia procedere debet ex lege & motivo charitatis, habendo semper præ oculistanquam finem hujus denunciationis bonum spirituale, tum delinquentis, nimirum ejus correptionem & correctionem; tum communitatis, nempe impeditorem & amolitionem scandali, si quod ei immineret, dein præcavere debet, ne denunciet incerta tanquam certa & explorata; item ne delicta nimis augeat, sed simpliciter deferat, prout gesta sunt; neque dicat delinquentem habere consuetudinem sic delinquendi, si semel tantum, iterumque illum sic deliquisse sciat, Laym. *cit. n. 12.* cum Turrian. d. 39. du. 5.

Quest. 30. Quinam judicialiter denunciare & denunciari possint, aut non possint?

1. R Esp. primò. Denunciare posse, & ad sic denunciandum etiam publice, etsi aliàs ad accusandum inhabiles, admitti posse omnes juxta communem tribunalium praxin & receptam hodiernam consuetudinem, eò quòd per hanc denunciationem sternatur solum via ad inquirendum; asserit cum Ludov. Ameno *tit. 9. v. denunciatio. §. 3. n. 15.* Reiffenst. *h. t. n. 86.* quamvis subjungat in suo ordine servari contrarium, nempe inhabiles ad accusandum, haberi etiam inhabiles ad denunciandum judicialiter. Verùm quicquid sit de hoc, generaliter loquendo, criminosi à denunciando judicialiter repelluntur, juxta *c. cum in tua de spons. nisi suam suorumque injuriam prosequantur, arg. c. 2. caus. 4. q. 6. Pirh. h. t. n. 95.* Unde etiam publicus concubinaris ad denunciandum aliorum peccata admittendus non est, juxta *c. vestra de cohabit. cum mulier. Gl. in cap. cum dilectus. h. t. v. concubinaris. Host. v. excommunicationis. Pirh. l. c.* qui tamen etsi idem dicat de excommunicato ob concubinatum publicum, juxta quod in *cit. c. dilectus*; utrumque sub disjunctione conjungitur; nempe concubinatum publicum vel excommunicationem (intellige incursum ob aliam causam sufficere ad hoc, ut repellatur quis à denunciando judicialiter. De cætero nullo casu denunciare possunt, qui delicti notitiam ex sola confessione sacramentali habent, ut cum communi de Lug. d. 38. §. 2. n. 37. Adde quòd licet accusatio fieri non possit per alium, v. g. per procuratorem, judicialis tamen denunciatio per eum fieri possit. Pirh. *l. c. n. 35.* cum Abb. Plura de his paulò post.

Quest. 31. An & quinam obligentur ad denunciandum judicialiter citra præceptum judicis vel superioris?

R Esp. Quamvis ferè nunquam privati citra tale præceptum obligentur ad denunciandum propriè judicialiter, cum satisfaciant suæ obligationi denunciazione Evangelica; vel ad summum

canonica, qua datur notitia judicis, committitur. que ejus prudentiæ, quid fieri oporteat, de Lugo *l. c. n. 14.* tenentur tamen ad hoc, quibus ex officio incumbit procurare, ut delicta puniantur, quales sunt fiscales, custodes, syndici, alique ad hoc munus deputati, cæteris, non nisi ad denunciandum canonicè obligatis, quando necessaria est denunciatio ad damnum publicum vel alicujus privati impediendum aut amolendum, quod aliter impediti nequit, sine magno & proportionato damno judicialiter denunciantis; qui tamen ad hanc denunciationem canonicam non tenentur ex justitia, ut patet, sed solum ex charitate, ita ut ex omiſſa hac denunciazione non obligentur ad restitutionem & compensationem damnorum inde ortorum; ita de Lug. *l. c.* remittens ad Sanch. *l. 6. conf. c. 2. d. 9.* Sic quoque tenetur quilibet saltem ex charitate, ad denunciandum judicialiter crimen cedens in publicam perniciem reip. aut præjudicium tertii, si certum sit ei, denunciazione evangelica sufficienter occurrere non posse. Sanch. *l. 6. conf. c. 2. d. 9. n. 4.* Sylv. *v. denunciatio. Fachin. l. 9. contrrov. c. 86.* cum communi. Si verò ei occurrere potest, omiſſa judiciali denunciazione, evangelicè denunciandum crimen, nisi tamen specialiter expediat, ut crimen ad exemplum aliorum publicè vindicetur, Laym. *l. 3. tr. 3. p. 2. c. 4. n. 13.* Et sic in specie clericum teneri ad denunciationem canonicam criminis digni pœna sanguinis, quando aliter malum imminens reip. aut alicui privato impediti nequit; factâ tamen protestatione debitâ quòd non intendatur vindicta, aut pœna sit solum impeditio damni, docet de Lug. *l. c. n. 16.* citans pro hoc Sanchez, *uri ante. n. 10.* idque ex ea ratione, quòd, cum hæc obligatio sit juris naturæ, non possit jure positivo impediti. Unde nec incurrit irregularitatem, si pœna sanguinis sequatur, cum irregularitas imposita non sit, pro casu, in quo Lex naturæ clericum obligat ad aliquid sub peccato.

Quest. 32. Respectu quorum delictorum sit obligatio denunciandi ea judicialiter, orta ex interrogatione vel præcepto Superioris?

1. R Esp. primò supponendo primò posse Superiores habentes indicia sufficientia interrogare de delicto hic & nunc commisso. Supponendo secundò, posse illos, & imprimis Episcopos, Vicarios, Visitatores, similesque Prælatos Ecclesiasticos, imò & Judices sæculares, præcipere sub variis etiam pœnis, ut qui tale vel tale delictum sciunt, illud manifestent, intellige, etiam judicialiter denunciando, nimirum in ordine ad vindictam publicam, Gl. in *l. civile c. de furtis. Abb. inc. delictis. de excess. Prælat. Nav. Soto,* quos citat & legitur de Lugo *l. c. n. 17.* conformiter usui & consuetudini approbatæ, in *Trid. sess. 23. c. 3.* Supponendo tertio in talibus edictis seu præceptis variam esse posse mentem præipientis, ratione objecti, vel modi denunciandi; dum quandoque præcipitur, ut manifestetur fama de delicto, aut ejus notorietas; quandoque accusatio; quandoque denunciatio, eaque vel evangelica, vel judicialis; quandoque testificatio: quæ mens ex ipsis verbis præipientis, vel interrogantis, vel etiam ex materia colligenda, ut de Lug. *l. c. n. 18.* quem vide. Supponendo quarto, Superiores in talibus edictis habere intentionem tacitam vel expressam, ut manifestatio fiat servato juris ordine in tali denunciazione servando Lug. *l. c.* Unde his suppositis

2. Resp.